

B baza za
R radničku
I inicijativu i
D demokratizaciju

Zastupnicima Hrvatskog sabora
Predsjednicima klubova zastupnika u Hrvatskom saboru
Članovima saborskog Odbora za europske poslove (na znanje)

17. travnja 2015.

IP-54/2015

Predmet: molba za očitovanjem o stajalištima zastupničkih klubova i pojedinačnih zastupnika o transatlantskim trgovinskim i investicijskim sporazumima TTIP i CETA

Poštovane zastupnice i zastupnici Hrvatskog sabora,
poštovani predsjednici saborskih zastupničkih klubova,

obraćamo vam se kao zainteresirana javnost za jedno od gorućih pitanja europske gospodarske politike koje se uvelike dotiče i naše zemlje. Radi se o pregovorima o dva transatlantska trgovinska i investicijska sporazuma - između EU i SAD-a (TTIP) te Kanade (CETA) čija je deklarativna namjera približavanje pa i integracija ovih moćnih tržišta, i to ne samo uobičajenim trgovinskim mjerama, poput ukidanja kvota ili tarifa, već obuhvatnim i dugoročnim promjenama proizvodnih standarda i regulatornih procedura. S obje strane Atlantskog oceana ovi pregovori nailaze na niz zabrinutosti – i to prvenstveno stoga što je u pripreme stajališta uključeno daleko više predstavnika korporacija nego li drugih javnih interesa, a sami se pregovori vode iza čvrsto zatvorenih vrata.

Prema dostupnim informacijama, predloženi mehanizmi regulatorne suradnje i rješavanja sporova između investitora i država derogiraju demokratsku zakonodavnu proceduru i pravosudne sustave. Budući se zna da se pregovori ne vode načelom postizanja što višeg zajedničkog standarda, izražen je rizik da će se javni interes urušiti u korist profita, posebno u pitanjima sigurnosti hrane, zaštite okoliša, radničkih prava i javnog zdravstva i obrazovanja. Konačno, upitno je koje su koristi za male poduzetnike i mala nacionalna i regionalna gospodarstva, a koliko je bitna konkurentnost multinacionalnih korporacija.

Organizacije potpisnice ovog pisma dijele mnoge od tih zabrinutosti sukladno međunarodnim inicijativama u kojima sudjeluju. Tako sindikalne središnjice SSSH i NHS, koje su članice Europske konfederacije sindikata (ETUC), ove sporazume smatraju neprihvatljivima ukoliko oni ne zajamče poštivanje radničkih prava s obje strane Atlantskog oceana u skladu sa standardima Međunarodne organizacije rada (ILO), te ukoliko se iz sporazuma ne izbací predloženi mehanizam rješavanja sporova između investitora i država. Traže i izradu te objavu studije za Hrvatsku koja bi, među ostalim, trebala ukazati na posebno osjetljiva područja koja bi morala biti isključena iz sporazuma (primjerice javne službe te poljoprivreda i prehrana).

Za Zelenu akciju, kao članicu svjetske okolišne organizacije Friends of the Earth, ključni je rizik premoć korporacija pred nacionalnim državama i lokalnim propisima zaštite prirodnih resursa od komercijalne eksploatacije, i to do krajnje točke gdje bi države korporacijama trebale plaćati i odštete ukoliko se odluče za model razvoja koji štiti, a ne šteti okolišu. GONG brine netransparentnost pregovora, ali i predloženih mehanizama budućeg usuglašavanja propisa kojima se korporacijama jamči prvenstvo u zakonodavnom postupku. Za udrugu Baza za radničku inicijativu i demokratizaciju, ovi su sporazumi rizični ne samo po radnička prava, već i po ukupni model upravljanja javnim dobrima kojima prijeti olakšana komercijalizacija i privatizacija.

B baza za
R radničku
I inicijativu i
D demokratizaciju

ZELENA AKCIJA
FRIENDS OF THE EARTH CROATIA

Građanska inicijativa *Zaustavimo TTIP* funkcionira kao krovna platforma i veza prema istoimenoj paneuropskoj inicijativi koja je prikupila preko milijun i šesto tisuća potpisa potpore te nedvosmisleno izražava protivljenje ovim sporazumima kao protudemokratskima i štetnima.

Poštovani zastupnici, budući da je konačni potez (još uvijek) na nacionalnim parlamentima, koji ratificiraju međunarodne sporazume, obraćamo vam se molbom za javnim očitovanjem o ovim sporazumima te za što življim i vidljivijim zastupničkim djelovanjem kako bismo saznali i raspravili koji su to točno očekivani učinci po hrvatsko društvo i gospodarstvo te trebaju li nam uopće ovi sporazumi.

Posebno nam je stalo da Hrvatski sabor, kao najviše predstavničko tijelo hrvatskih građana, preuzme odgovornost i rasplamsa ovu raspravu. U tu svrhu se radujemo i skorom tematskom okruglom stolu u organizaciji Odbora za europske poslove, 24. travnja 2015., jedinog radnog tijela Sabora koje se dosad bavilo ovim gorućim temama.

U svrhu javnog očitovanja, **molimo Vas za odgovore na sljedeća pitanja za koja Vas molimo da nam ih dostavite u narednih 15 dana, do 1. svibnja:**

1. **Koliko ste i iz kojih izvora upoznati s mogućim učincima sporazuma TTIP i CETA po hrvatsko gospodarstvo i društvo?**
2. **Koje je stajalište zauzela Vaša stranka odnosno zastupnički klub vezano uz ove sporazume?**
3. **Kakvo je Vaše osobno stajalište te možebitne dileme vezano uz ove sporazume?**
4. **O kojim pitanjima vezanima uz ove sporazume imate potrebu za više informacija?**
5. **Što namjeravate poduzeti kao zastupnik i zastupnica odnosno kao zastupnički klub u odnosu na ove sporazume?**

Lijepo vas molimo da Vaša očitovanja uputite na GONG, Trg bana Jelačića 15/IV 10 000 Zagreb, fax: 01 4825 445 ili na e-mail marina@gong.hr. Sve potpisnice ovog pisma sudjelovat će u analizi vaših odgovora. **Skupnu analizu odgovora zastupnika predstaviti ćemo javnosti 5. svibnja 2015. godine.**

Uz zahvale na pažnji i skorom odgovoru, u prilogu Vam šaljemo i najavu sutrašnjeg Globalnog dana akcije protiv sporazuma TTIP i CETA koji se obilježava i u Zagrebu, Puli, Bjelovaru, Osijeku, Rijeci, Sisku i Splitu.

S poštovanjem,

u ime potpisnica,

Mario Kikaš, udruga *Baza za radničku inicijativu i demokratizaciju* (BRID)

Dean Derežić, Inicijativa *Zaustavimo TTIP*

Hrvoje Radovanović, *Zelena akcija*

Marina Škrabalo, *GONG*

Krešimir Sever, *Nezavisni hrvatski sindikati*

Ana Milićević Pezelj, *Savez samostalnih sindikata Hrvatske*